Hopiavuoren perheen pitkä marssi

Matka Joulusta 1813 loppiaisen 1831 kautta jouluun 1889

Johdanto

Sain käydä elokuulla Jalasjärvellä kertomassa vuonna 1775 Jalasjärven Koskimäessä syntyneen Mikko Hopiavuoren ja vuonna 1777 Ilmajoen Hopiavuoressa syntyneen Justiinan ja heidän lastensa elämänvaiheista. Hopiavuoren talosta perhe sai myös sukunimensä, joka vaihtui 1889 Ruokolahden Härskiänsaaressa nimeksi Hammaren Härskiän hovin emännän pyynnöstä. Tässä joululehdessä jatkan kahden jouluihin liittyvän yksityiskohdan kautta perheen vaiheista.

Kertomuksen avainhenkilöt
Mikko Esaianpoika s 29.9.1775 jalasjärven Koskimäessä
Justiina Samuelintytär s 26.9.1777 Ilmajoen Tuomikylässä
Heidän aikuisuuteen eläneet lapsensa
Isak s 10.10.1800 Peräseinäjoen Vitalassa
Jakob s 21.07.1805 Ilmajoen Tuomikylässä

Ja Jakobin lapsenlapsi Karl Henrik s 28.6.1858 Juvan Kiiskilässä

Joulu 1813
Kirkonkirjat kertovat perheen käyneen kirkossa, vuonna 1812 joulukirkossa ja vuonna 1813 matkasuunnitelmien jo ollessa aktiivisia tuomiosunnuntaina.

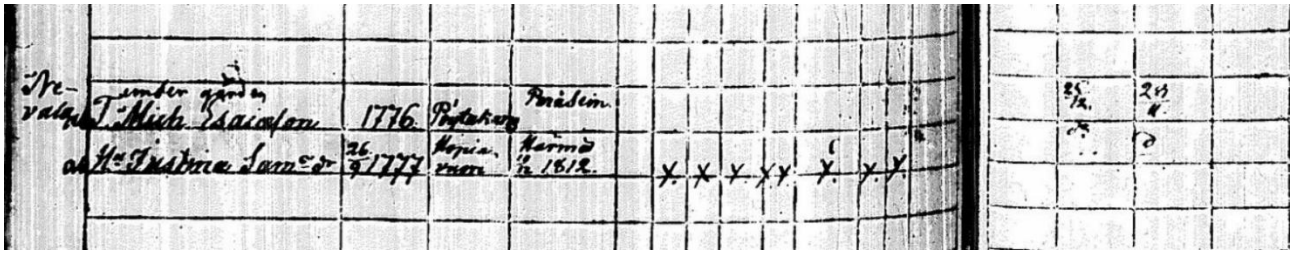

Suomen sota oli rasittanut pohjanmaalaisia taloja, niin myös Hopiavuoen talo oli jäänyt huonolle hoidolle. Mikon perheen piti lähteä etsimään elantoa

etelästä. Niinpä 29.12. 1813, heti joulunpyhien jälkeen, Mikko kävi Ilmajoen kirkkoherran Erik Johan Frosteruksen pappilassa tekemässä perheensä puolesta muuttoilmoituksen. Vanhemmat Mikko Esaiaksenpoika ja Justiina Samuelintytär sekä 13- vuotias Isak ja 8- vuotias Jakob lähtivät Tavastlandiin eli Hämeeseen.

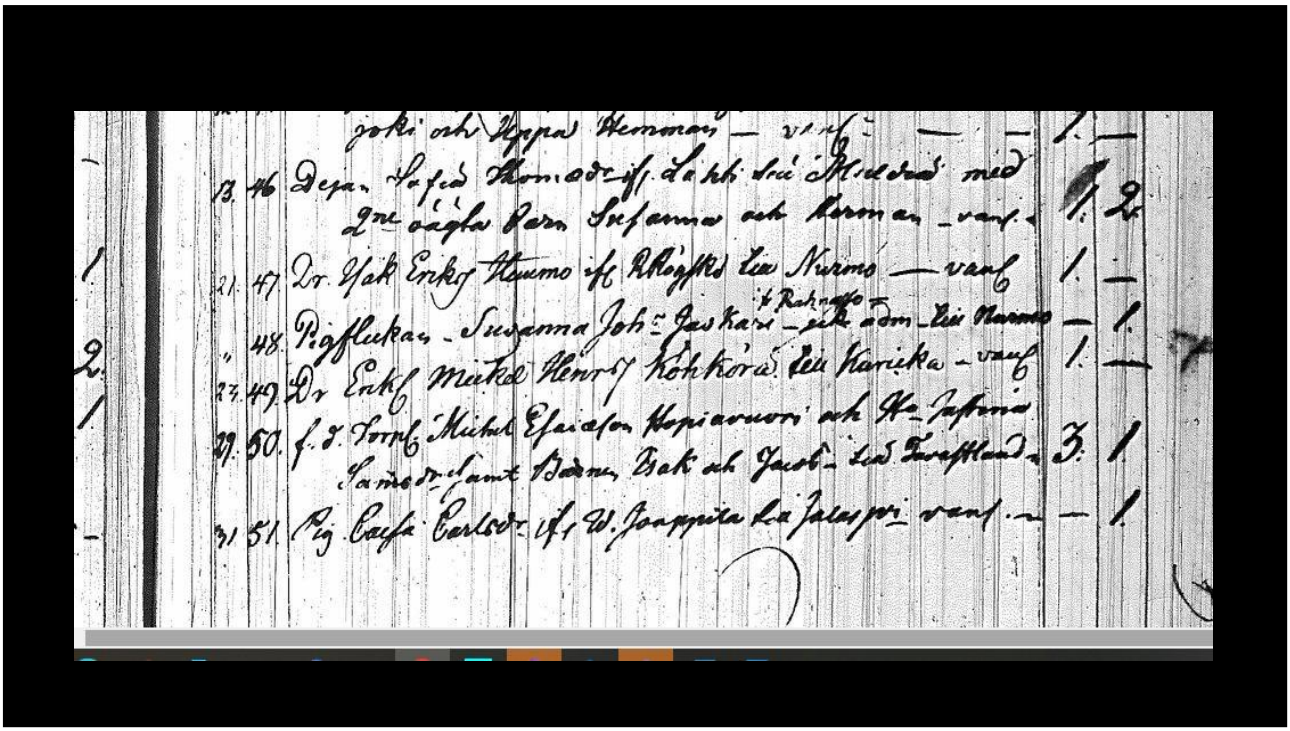

Hämeestä ei löytynyt töitä. Niin matka jatkui. Lopulta he saapuivat Sulkavalle.

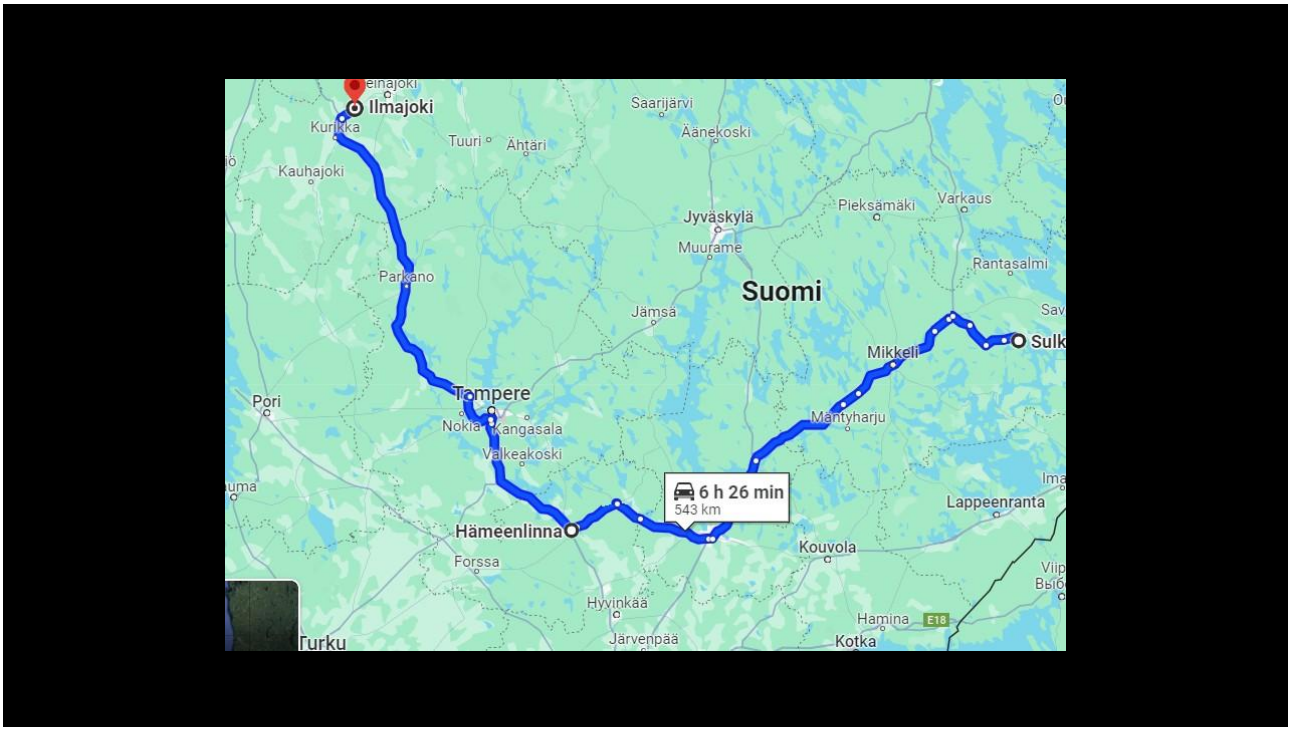

Mikko sai työpaikan Kuhakosken sahalta. Pitkä marssi oli tullut tehtyä. Neljän synnytyksen ja lähes koko elämän ajan kestäneen kiertämisen väsyttämänä kuoli Justiina jo huhtikuun 4. päivänä 1817 merkinnällä ”sägkarls hustru”. Mikko kuoli elokuun 7. päivänä 1822. Molemmat saivat viimeisen leposijan Sulkavan hautausmaalla yli 500 matkakilometrin päässä synnyinseuduiltaan.

Molemmat pojat Isak ja Jakob astuivat vanhempiensa kuoleman jälkeen sotilasuralle. Jaakko pestautui kuudeksi vuodeksi Kuopion pataljoonan, Iisalmen komppaniaan 1824.

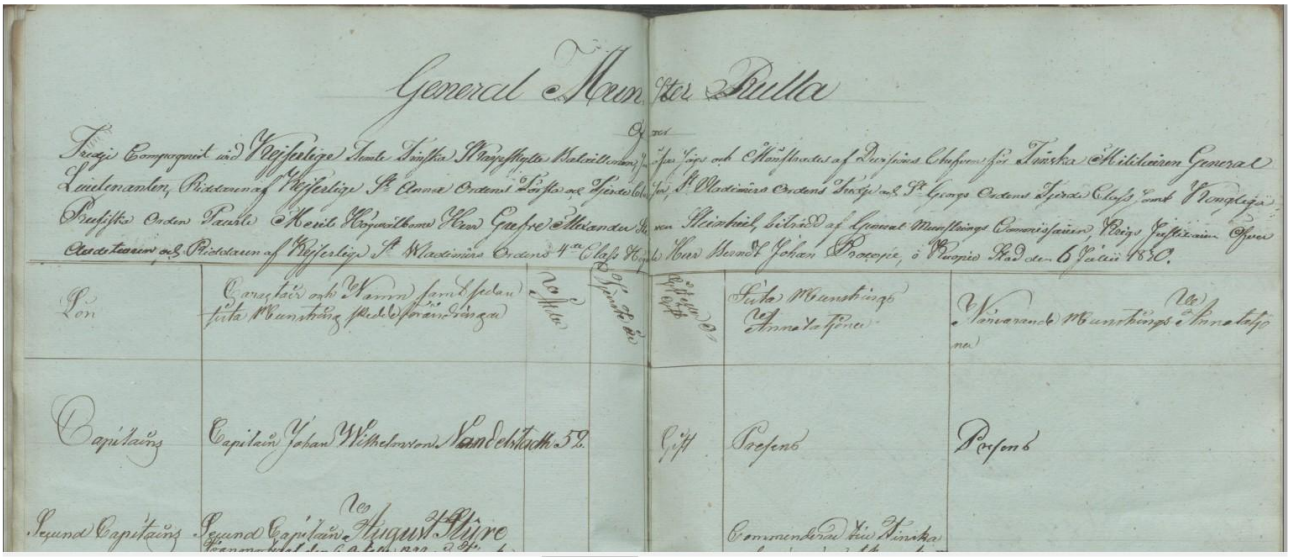

Suomen Kaarti lähti kukistamaan Puolan kapinaa.

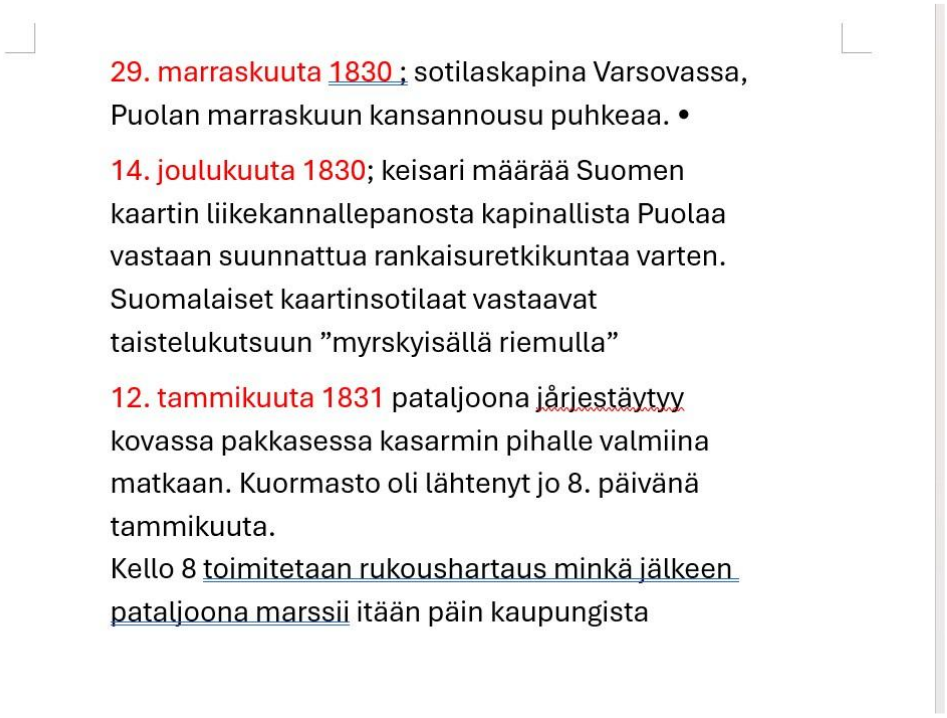

29. marraskuuta 1830 ; sotilaskapina Varsovassa, Puolan marraskuun kansannousu puhkeaa. •

14. joulukuuta 1830; keisari määrää Suomen kaartin liikekannallepanosta kapinallista Puolaa vastaan suunnattua rankaisuretkikuntaa varten. Suomalaiset kaartinsotilaat vastaavat taistelukutsuun ”myrskyisällä riemulla”

12. tammikuuta 1831 pataljoona järjestäytyy kovassa pakkasessa kasarmin pihalle valmiina matkaan. Kuormasto oli lähtenyt jo 8. päivänä tammikuuta.
Kello 8 toimitetaan rukoushartaus minkä jälkeen pataljoona marssii itään päin kaupungista

Niinpä myös Jakob lähti muutaman muun sulkavalaisen miehen kanssa Venäjälle vähän ennen joulua vuonna1831.
Joulu 1831oli Jakobin viimeinen. Jakob Hopiavuori (sotilasnimeltään Jakob Silfer) jätti vaimonsa Lena Kaisan, kahden vuoden ikäisen tyttärensä Ulrikan sekä kesäkuussa 1831 syntyneen poikansa ja lähti kuten kirkonkirjoissa todetaan till Ryssland. Hänen sotilasuransa jäi kuitenkin lyhyeksi, kun hän kuoli jo huhtikuun 4. päivänä 1832 Riian kaupungin sotilassairaalassa Latviassa.
Tiedon tästä vaimo ja kaksi pientä lasta saivat kenraalikuvernööri Alexander Thesleffin lähettämästä kirjeestä Mikkelin läänin maaherralle Abraham Nordenheimille. Maaherra välitti tiedon kruunuvoudille ja hän edelleen kirkkoherralle. Arkistosta sain kopion kirjeistä.

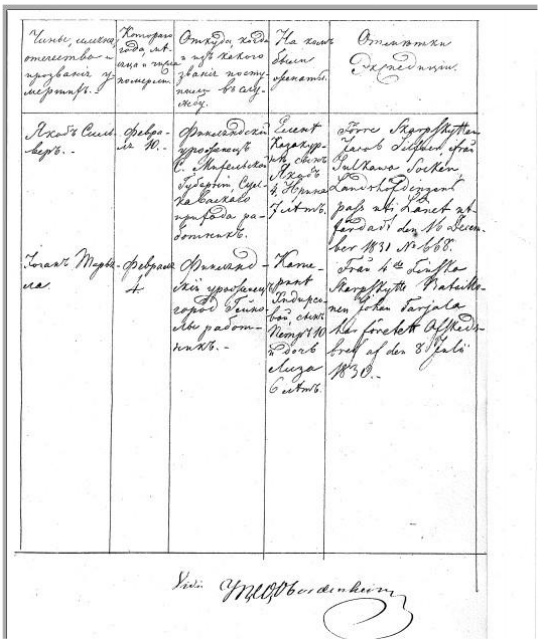

Klikkaa alla olevia sanoja TAI tätä linkkiä
https://asiakas.kotisivukone.com/files/reijo.tarjoaa.fi/20200601125259473.pdf

Soldat
Jakob Silfer

Olen saanut nähdä sen sairaalan, jossa Jakob kuoli ja viedä kukat sille hautausmaalle, jossa on Jaakobin viimeinen leposija. Yli neljä vuotta meni

ennen kuin tieto Jaakobin kuolemasta tavoitti lesken. Lapset ehtivät jo varttua leikki-ikään. Kummallekaan ei jäänyt isästä muistikuvia ehkä vain kertomuksia ja tarinoita. Lienevätkö olleet tietoisia isänsä pohjalaisista juurista? Ehkä kuitenkin äitinsä on kertonut miehensä murteesta joka on poikennut savolaisten tavasta puhua. Kirkonkirjoissa ja henkikirjoissa Lena Kaisa sai miehensä kuoleman jälkeen merkinnän rysk soldats hustru.

Loppiainen 1831
Vanhempi veljeksistä 1800 Peräseinäjoella syntynyt Isak lähti myös heti Isän kuoltua sotilasuralle.
Hänen tiensä johti Karjalan Käkisalmeen, jossa hän palveli niin ikään kuusi vuotta kesään 1829 asti. Isakin sotilasnimi vaihteli. Se oli joko Hoof tai Huo
Klikkaa alla olevia sanoja TAI tätä linkkiä

https://asiakas.kotisivukone.com/files/reijo.tarjoaa.fi/Isak_Hopiavuori.pdf

Isak Hopiavuori eli Isak Huo tai Haaf

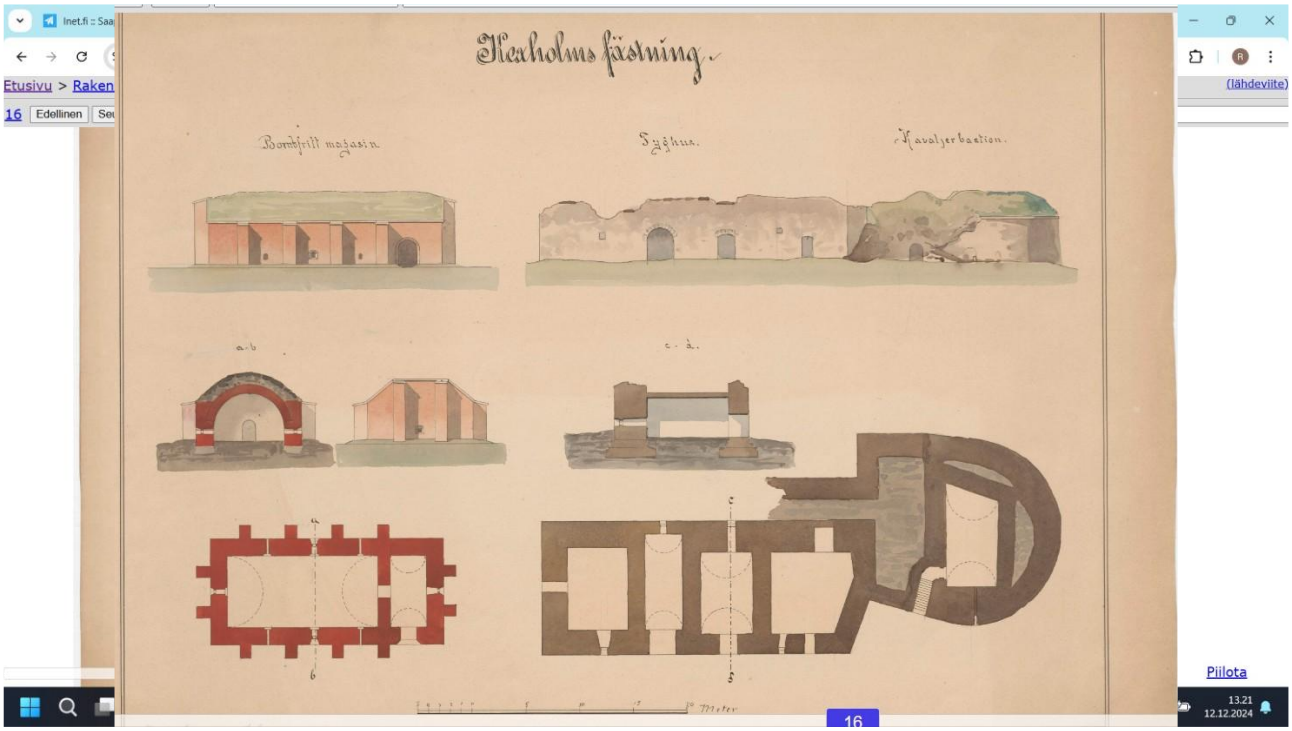

Sen jälkeen hän meni silloisen Suomen ehkä kauneimille seuduille Sakkolaan palvellen renkinä Vuoksen varrella Noisniemessä ja Volosulassa.

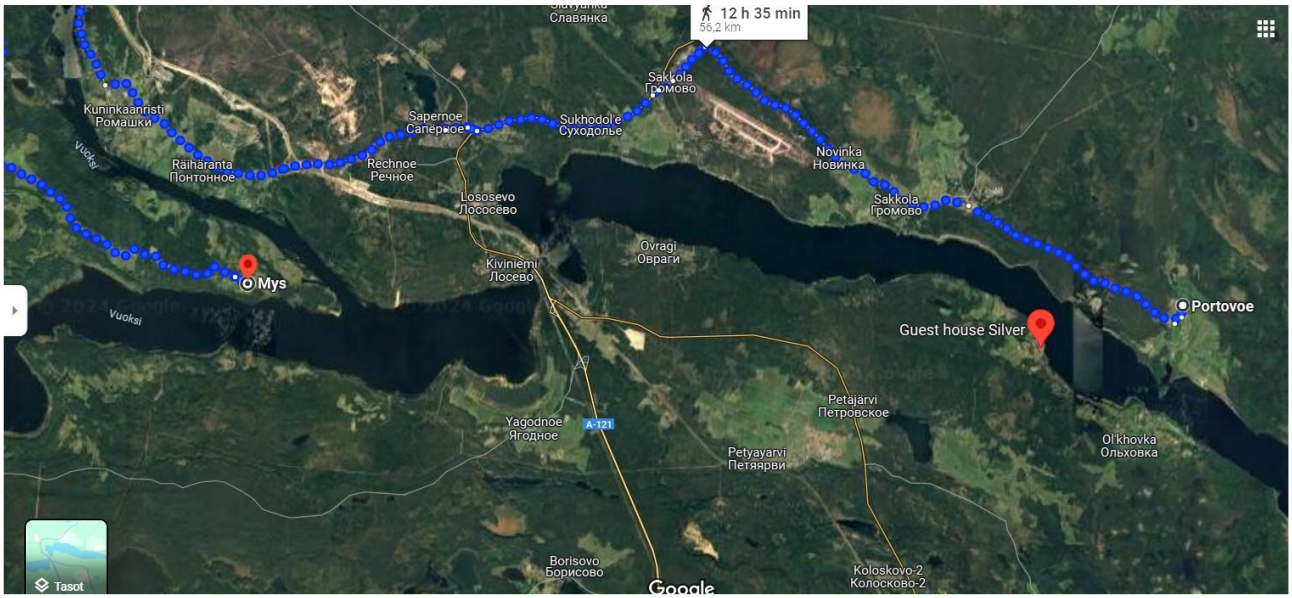

Myös Sakkolaan tuli tieto Puolan kapinasta ja Suomen Kaartin lähdöstä kukistamaan kapinaa. Isak lähti mukaan. Viimeinen merkintä Isakista suomalaisissa kirkonkirjoissa on merkintä ehtoollisen vietosta Loppiaisena eli tammikuun 6. päivänä1831 sekä sanat ”i krigtjäst” ja ” försvunnen.”

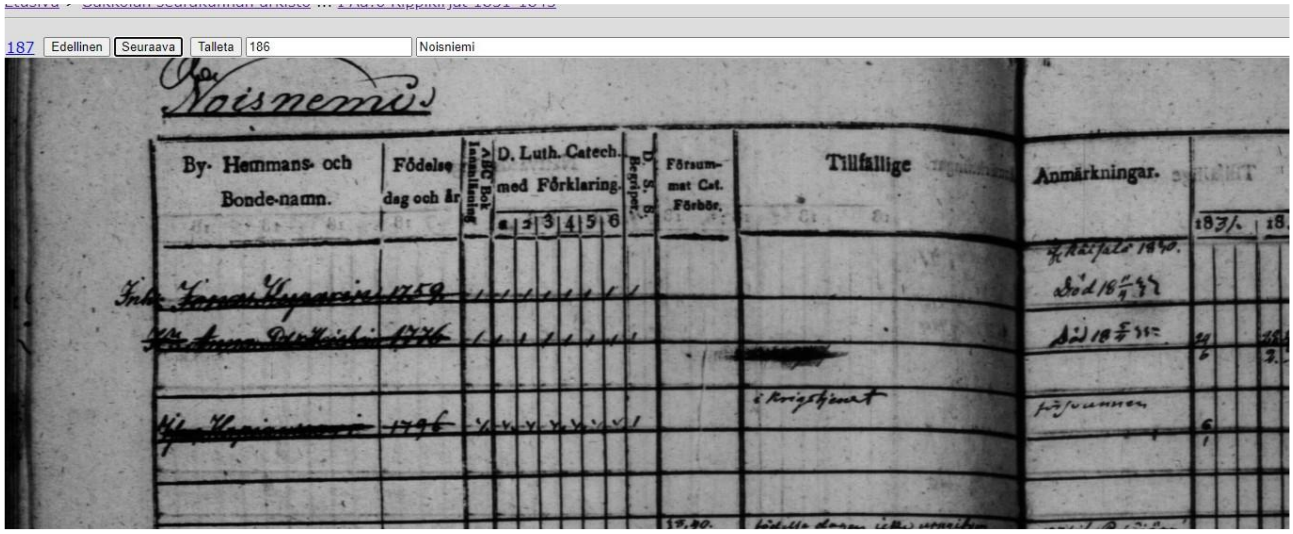

Suomen Kaarti päätyi lopulta Puolaan asti. Joukkojen tappiot olivat sairauksien ja palentumisten myötä paljon isommat mitä konsanaan tuli tappioita taisteluissa.
Kuinka pitkälle Isak ehti ja missä on hänen viimeinen leposijansa? Se jää ikuiseksi arvoitukseksi. Hän lähti kuitenkin matkaan ehtoollisen siunaus matkaeväänään.

Joulu 1889 Ruokolahden Härskiänsaaressa.

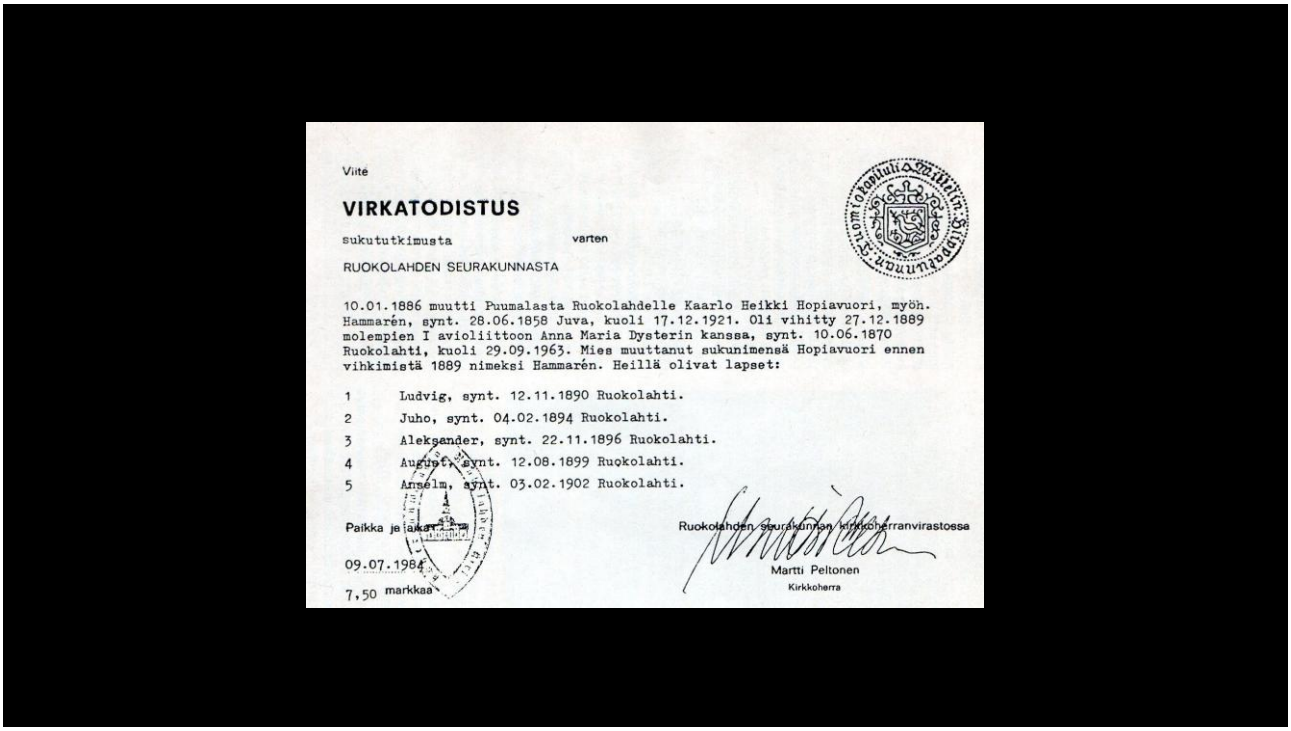

Viite

VIRKATODISTUS

sukututkimusta varten

RUOKOLAHDEN SEURAKUNNASTA

10.01.1886 muutti Puumalasta Ruokolahdelle Kaarlo Heikki Hopiavuori, myöh. Hammarén, synt. 28.06.1858 Juva, kuoli 17.12.1921. Oli vihitty 27.12.1889 molempien I avioliittoon Anna Maria Dysterin kanssa, synt. 10.06.1870 Ruokolahti, kuoli 29.09.1963. Mies muuttanut sukunimensä Hopiavuori ennen vihkimistä 1889 nimeksi Hammarén. Heillä olivat lapset:

1 Ludvig, synt. 12.11.1890 Ruokolahti.
2 Juho, synt. 04.02.1894 Ruokolahti.
3 Aleksander, synt. 22.11.1896 Ruokolahti.
4 August, synt. 12.08.1899 Ruokolahti.
5 Anselm, synt. 03.02.1902 Ruokolahti.

Paikka ja aika

09.07.1984

7,50 markkaa

Ruokolahden seurakunnan kirkkoherranvirastossa

Martti Peltonen
Kirkkoherra

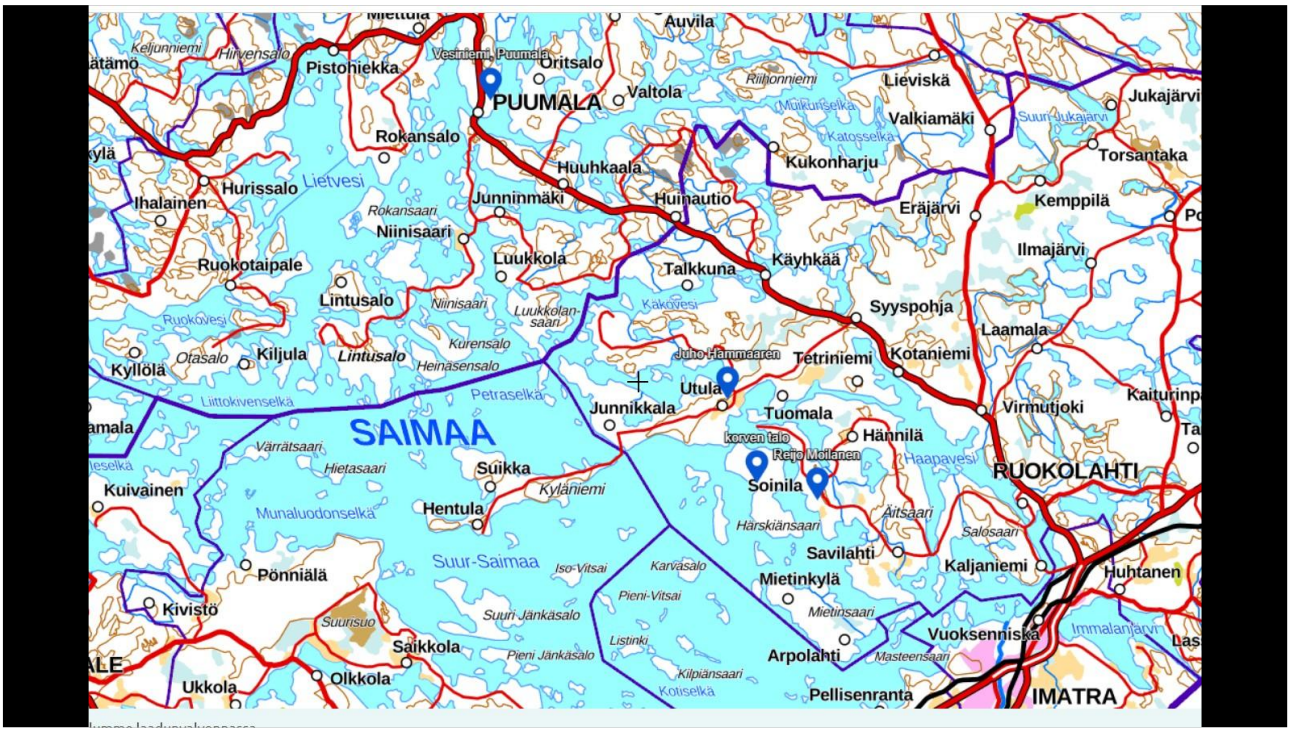

Riikan haudatun Jakob Hopiavuoren pojanpoika Karl Henrik Hammaren vihittiin kolmantena joulupäivänä eli 27.12.1889 Ruokolahdella Anna Maria Dysterin kanssa. Yksi heidän lapsistaan Johannes Hammren on minun äitini isä.

Miksi Hammaren?
Anna Maria Dyster oli Härskiän hovia silloin isännöineen Jolshinin perheen tyttärien ystävä viettäen talvet Pietarissa Fontanka 28 – kauniin kanavan varrella. Rouva Jolshin oli Venäjä rautateitten perustajan Karl von Meckin tytär.

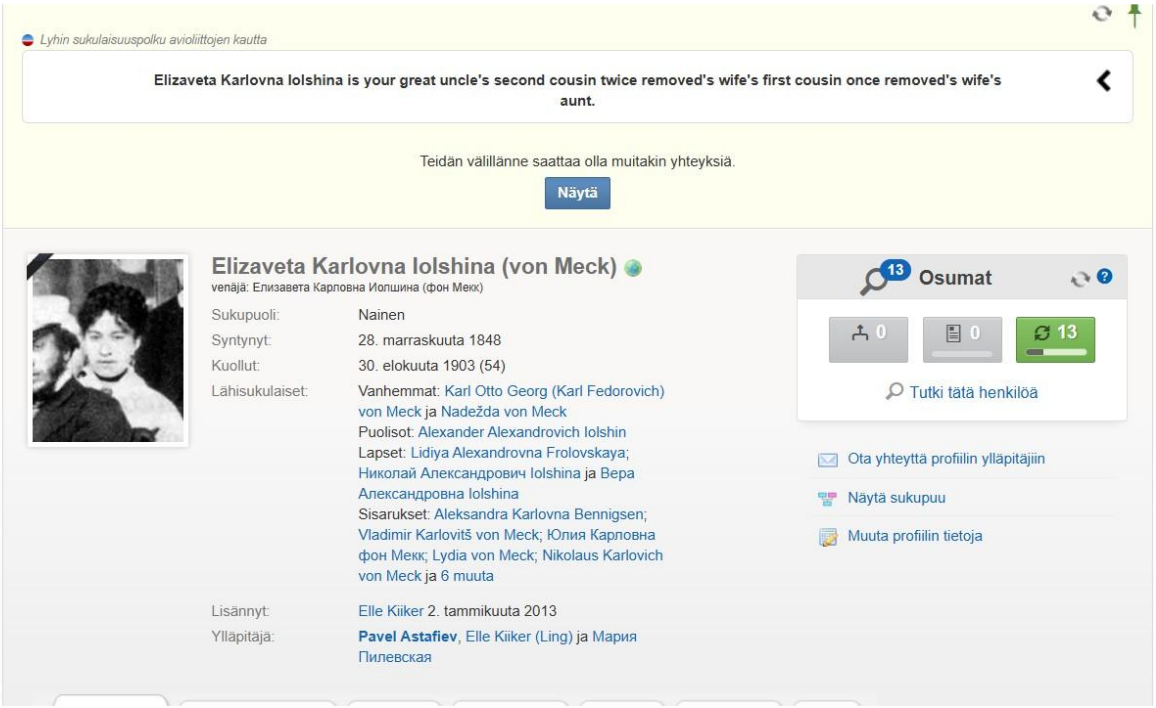

Leskeksi jäätyään rouva von Meck omistautui taiteen suureksi mesenaatiksi tukien esimerkiksi Pjotr Zaikovskia, Claude Debu Pjotr Tšaikovskille, Nikolai Rubinsteinille ja Claude Debussylle. Tämän suvun kautta sai nuori Anna Maria kurkistaa venäläisen aateliston elämään. Elizaveta Jolshin oli pyytänyt nuortaparia muuttamaan sukunimensä Hopiavuori Hammareniksi mihin he olivat myös suostuneet. Hovi kustansi nuorenparin häät mikä tietenkin tuntui nuorista mieluisalta.

Kun Hammaarenin suku lähti 1984 etsimään tuntemattomia sukujuuriaan oli meille suuri yllätys kun saimme tietää vahvat pohjalaiset juuremme.

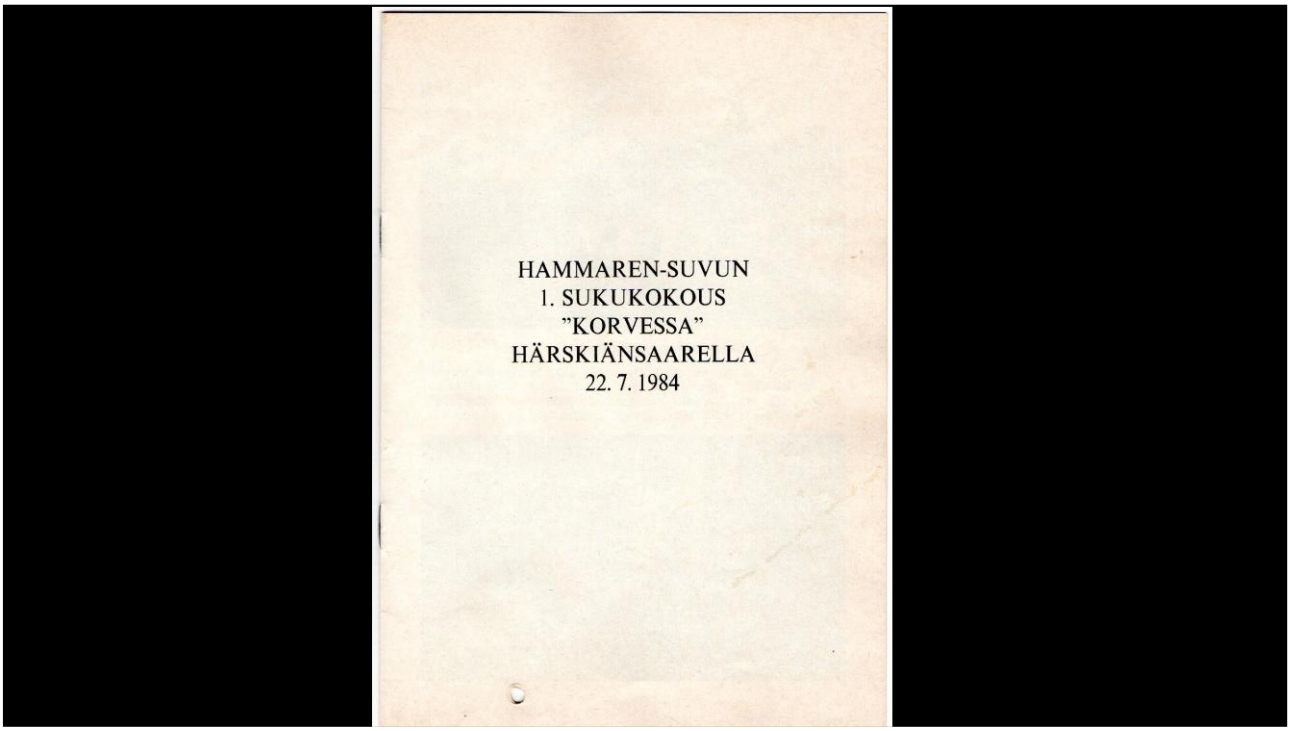

HAMMAREN-SUVUN
1. SUKUKOKOUS
"KORVESSA"
HÄRSKIÄNSAARELLA
22. 7. 1984

1984 – N:o 166 – 3

Hammarénin suku hakee juuriaan

Viime vuosisadan jälkivuosikymmenillä ja tämän vuosisadan alussa oli muotia muuttaa usein ruotsalaisperäinen sukunimi suomalaiseksi. Painvastaisiakin esimerkkejä löytyy. Yksi tällainen on Hammarénin suku Ruokolahdella. Sunnuntaina ensimmäiseen sukujuhlaansa kokoontuneet Hammarénit ovat itselleen hivenen yllättäen saaneet kuulla olevansa täysin suomalaiskansallista alkuperää.

Vaikka Hammarén-nimi viittaakin saksalais-ruotsalaisuuteen, löytyvät suvun sukujuuret Juvalta. 1858 syntynyt Kaarlo Hopiavuori on kuitenkin ennen naimisinmenoaan muuttanut sukunimensä Hammarénksi. Kaarlo oli Härskiänsaarella sahalla töissä ja avitti hovin mailta torpansaamistaan nimimuutoksella. Hovin patruuna oli tiettävästi halukkaampi antamaan torpan "ruotsalaiselle" kuin suomalaiselle.

Totta vai tarua, ja onko nimimuutos ainellisiin tarkoituksiin pohjautuva, sitä ei vielä ole täyttä varmuutta. Hammarénin suvun sukukokous kerääsi Härskiälle kantakotiin Hiekkarannan tilalle 53 suvun nykyedustajaa, jotka kaikki olivat yhtä mieltä siitä, että suvun aiempia vaiheita on syytä selvittää tarkemmin. Löytyykö "uusia" sukulaisia Hopiavuorista ja kuinka kauas jäljittämistä voidaan vaivatta tehdä. Sukututkimus annettiin suvun pappisjäsenelle iappeenrantalaiselle pastorille Reijo Moilaselle.

Hammarénit päättivät kokoontua seuraavan kerran kahden vuoden kuluttua Utulassa Reino Hammaréilla. Sukukokousta valmistelemaan asetettuun toimikuntaan valittiin edustajat kaikista nykysuvun haaroista. Valituiksi tulivat Aino Tiilikainen, Pauli Hammarén, Rauha Tahkokallio, Risto Hammarén ja Matti Moilanen.

Lisäksi sukukokous päätti sukulehden tekemisestä ja nimesi Rauha Tahkokallion suvun pitoemännäksi. Tunnustukseksi hänelle ojennettiin puinen lihanuija ja velvoite huolehtia seuraajansa nimeämisestä.

Sukujuhlassa puhunut pastori Reijo Moilanen kosketteli puheessaan perheen ja suvun merkitystä ihmisten välisessä kanssakäymisessä sekä osana ihmisen omaa identiteettiä. Sukujuhlan tervehdyssanat lausunut Saila Hammarén toivoi puolestaan, että juhla muodostuisi lämminhenkiseksi ja yhdistäväksi.

Sukujuhlassa kuultiin myös Aino Tiilikaisen laatima sukukronikka, jossa valotettiin Hammarénin suvun Härskiälle muuton jälkeisiä aikoja. Juhlan päätösanat lausui Reino Hammarén, joka toivotti sukulaisensa tervetulleiksi kahden vuoden päästä pidettävään juhlaan.

Rauha Tahkokalliosta tuli suvun ensimmäinen pitoemäntä.

N:o 33 5000 kpl.

Joulun aika

Joulun aika on ollut tämän perheen vaiheissa näiden kolmen esimerkin valossa hyvin merkittävää aikaa. Se on sisältänyt suuria muutoksia ja elämän käännekohtia – luopumista ja uuteen päin kulkemista.

Tämän lukijalle kerrotut nimet ovat nimiä. Niiden takana on kuittenkin aina ihminen, tunteva, kokeva, kärsivä ja rakastava ihminen. Joulu koskettaa myös

meitä tämän ajan ihmisiä, vaikka jouluumme ei liittyisikään mitään suuria muutoksia. Kuten aikoinaan heille niin myös meille on syntynyt Vapahtaja – Jeesus Kristus.

Kuinka paljon Hopiavuoren perheessä pohdittiin pitkän matkan aikana elämän isoja kysymyksiä? Emme tiedä. He kulkivat paikasta toiseen ajatuksella elää ja selviytyä. Vanhemmat halusivat lapsilleen paremman elämän.
Kun Hopiavuoret saapuivat Savoon Sulkavalle heitä tervehdittiin Savon murteella – paikalliseen lupsakkaaseen tyyliin murteella, jossa vastuu on aina kuulijalla.
Meillä Karjalassa kysytään ” kuka sie oot, mistä sie tuut, mihi sie määt ja mitä siul on pussissais”.
Mie päätän tämän kirjoituksen näihin sanoihin. Kysymyksillä en tarkoita vain tätä maallista vaellusta vaan sisällytän kysymykseen myös iankaikkisen – yli ajan rajana menevän kysymyksen … Mihi sie oot menossa ja mitkä ovat sinun matkaevääsi.
Kun ensi jouluna tai loppiaisena menet Jalasjärven kirkkoon kuuntele evankeliumi ja muista hetki myös Isakin ja Jaakobin sekä vanhempiensa pitkää matkaa. Samalla matkalla olemme. Tähti johdattaa myös meitä.

Reijo Moilanen
Lappeenranta